

ข้าวเดือนภัย

สำนักงานเกษตรอำเภอบางปะกง

ประจำเดือน ธันวาคม 2565 ฉบับที่ 5/66

ไรสีขาและพริ้ว (Coconut mite)

วงจรชีวิตไรสีขาและพริ้ว

ระยะไข่: ไข่ไรสีขาและพริ้ว มีสีขาวเป็นมันเงา รูปร่างเป็นทรงกลมเล็ก มีอายุประมาณ 3 วัน

ตัวอ่อนวัยที่ 1 : มีอายุประมาณ 2 วัน รูปร่างคล้ายหนอนขนาดเล็ก ตัวสีขาว

ตัวอ่อนระยะที่ 2 : มีขนาดใหญ่ขึ้น จะลอกคราบเป็นตัวเต็มวัย มีอายุประมาณ 2 วัน

ตัวเต็มวัย: ไรสีขาและพริ้ว มีขนาดเล็ก ลำตัวคล้ายหนอน โดยมีความยาวประมาณ 200-250 ไมครอน กว้างประมาณ 35-50 ไมครอน มีขา 2 คู่ อยู่ส่วนหน้าของลำตัว ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยเป็นศัตรูพืช เพศเมียสามารถวางไข่ได้ประมาณ 30-50 ฟอง จากระยะไข่ถึงตัวเต็มวัย ใช้ระยะเวลาประมาณ 7-8 วัน

ลักษณะการทำลายของไรสีขา

ไรสีขาและพริ้วจะเริ่มเข้าทำลายผลตั้งแต่ผลขนาดเล็ก ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๓ เซนติเมตร โดยอาศัยจุดกินน้ำเลี้ยงอยู่ใต้ก้านเลี้ยงของผล ลักษณะเป็นแผลร่องลึก แตกเป็นริ้วเหมือนเปลือกไม้ มีสีน้ำตาลชัดเจน ปลายผลแหลมและเป็นแผลโดยรอบหรือเกือบโดยรอบของผล ผลขนาดเล็กที่ถูกไรเข้าทำลายแผลจะมีขนาดเล็ก เมื่อผลมีขนาดใหญ่ขึ้นแผลก็จะมีขนาดใหญ่ขึ้นตามขนาดของผล ไรชนิดนี้ เข้าทำลายผลเกือบทุกผลในทะลาย ทำให้ผลมีขนาดเล็กลงอย่างชัดเจน ขนาดไม่ตรงตามความต้องการของตลาด ถ้าระบาดรุนแรงผลจะร่วงหล่นเสียหาย จนไม่สามารถเก็บผลผลิตได้

วิธีการป้องกันกำจัด

1. สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง
2. ตัดผลและช่อดอกใส่ถุงพลาสติกดำ นำไปฝังโดยให้มีหน้าดินลึกประมาณ 50 เซนติเมตร หรือเผาทำลายผลและช่อดอก
3. พ่นสารเคมีกำจัดไร หลังตัดผลหรือช่อดอกทุกครั้ง จนกว่าจะไม่พบอาการเข้าทำลายดังนี้
 - โพรพาร์โกต์ 30% WP อัตรา 30 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร
 - อะมีทรากซ์ 20% EC อัตรา 40 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร
 - กำมะถันผง 80% WP อัตรา 60 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร
 - ไพริดาเบน 20% WP อัตรา 10 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร

การเข้าทำลายของไรสีขาและพริ้ว

วงจรชีวิตไรสีขาและพริ้ว

ไรสีขาและพริ้วจะอาศัยใต้ก้านเลี้ยงของผลมะพร้าว ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่าได้

ภาพของไรสีขาและพริ้วถูกถ่ายด้วยกล้องจุลทรรศน์แบบอิเล็กตรอน

ข่าวเตือนภัย

สำนักงานเกษตรอำเภอบางปะกง

ประจำเดือน ธันวาคม 2565 ฉบับที่ 6/66

หนอนกินจันทน์มะพร้าว

(Coconut spike moth หรือ Oil palm bunch moth)

การทำลาย

พบมากช่วงมะพร้าวออกช่อดอก (จั่น) โดยหนอนจะกัดกินและรวมกลุ่มสร้างเป็นรังอยู่ในช่อดอก ในแต่ละช่อดอกสามารถพบหนอนได้ทุกวัยทำให้สามารถระบาดได้อย่างต่อเนื่อง การทำลายระยะนี้สร้างความเสียหายได้ถึง 50% นอกจากนี้หากอาหารไม่เพียงพอหรือถูกรบกวนหนอนสามารถสร้างเส้นใยเพื่อหึงตัวออกจากรังเพื่อหาแหล่งอาหารใหม่ บางครั้งพบเข้าทำลายผลอ่อนโดยหนอนกัดกินได้ถึงกษลามะพร้าว (endocarp) ส่วนผลแก่หนอนกัดกินส่วนผิวและสร้างเป็นรังคล้ายอุโมงค์พบมากบริเวณขั้วผล

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของหนอนกินจันทน์มะพร้าว

วงจรชีวิต

หนอนกินจันทน์มะพร้าวมีวงจรชีวิตค่อนข้างสั้น ตลอดวงจรชีวิตใช้เวลา 28-34 วัน ไข่มีขนาด 0.5 -1.0 มิลลิเมตร ไข่กลมสีขาวและเปลี่ยนเป็นสีเหลืองเข้มเมื่อใกล้ฟัก ระยะไข่ 3 - 4 วัน หนอนมี 5 วัย หนอนวัยต้นสีน้ำตาลอ่อนหัวสีดำ หนอนวัยสุดท้ายสีน้ำตาลเข้มถึงดำ มีขนาด 16.0 - 18.0 มิลลิเมตร หนอนจะเคลื่อนที่อย่างรวดเร็วเมื่อถูกรบกวน ระยะหนอน 14 - 20 วัน ตักแต่น้ำตาล ระยะตัวแก่ 7 - 8 วัน ตัวเต็มวัยสีน้ำตาลเทา มีแถบสีส้มขนาดเล็กลงจากโคนถึงปลายปีก กลางปีกมีจุดสีเทาเข้ม 2 จุด ปีกคู่หลังสีเหลืองอ่อน เพศผู้ขนาด 11.0 - 12.0 มิลลิเมตร เพศเมียมีขนาด 14.0 - 15.0 มิลลิเมตร ระยะตัวเต็มวัย 3 - 4 วัน

ลักษณะการทำลายของหนอนกินจันทน์มะพร้าว

การป้องกันกำจัด

#กรณีระบาดไม่รุนแรง

ให้พ่นด้วยชีวภัณฑ์บีที แบคทีเรียก่อโรคในแมลง (เชื้อ BT) หรือ Bacillus thuringiensis ซึ่งเป็นจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ใช้ในการควบคุมหนอนผีเสื้อศัตรูพืช อัตรา 60 - 80 มิลลิลิตร ผสมน้ำ 20 ลิตร พ่น 3 ครั้งติดต่อกัน ห่างกันครั้งละ 7-10 วัน

#กรณีที่มีการระบาดรุนแรง

ให้ทำการพ่นด้วยสารฟลูเบนไดอะไมด์ 20% ดับเบิ้ลยูจี(กลุ่ม 28) อัตรา 5 กรัม (พืชน้อยต่อฝั่ง) หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล 5.17% เอสซี(กลุ่ม 28) อัตรา 20 มิลลิลิตร (พืชน้อยต่อฝั่ง) หรือ ไดฟลูเฟนบูรอน 5% อีซี (กลุ่ม 15) อัตรา 20 มิลลิลิตร (พืชน้อยต่อฝั่ง) โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่งตามอัตราที่กำหนดผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วจั่นและทะลายมะพร้าว 1 - 2 ครั้ง

#กรณีที่มีการปล่อยแตนเบียนหนอนหัวดำ ให้พ่นสารเคมีก่อนประมาณ 2 สัปดาห์ จึงทำการปล่อยแตนเบียน

หากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอบางปะกง

ตำบลท่าสะอ้าน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24130 โทร./แฟกซ์ 038-530143 e-mail: chs_bangpakong@dode.go.th

ข่าวเตือนภัย

สำนักงานเกษตรอำเภอบางปะกง

ประจำเดือน ธันวาคม 2565 ฉบับที่ 7/66

โรคเหี่ยวสับปะรด (Pineapple Mealybug Wilt)

การเกิดโรคและการกระจายตัวของโรค

เชื้อไวรัส PMWaV-1 และ PMWaV-2

เพลี้ยแป้ง (*Dysmicoccus brevipes*)

โรคเหี่ยวสับปะรด

เกิดจากเชื้อไวรัสโดยมีเพลี้ยแป้งเป็นพาหะโดยตรง และมดเป็นตัวทำให้โรคแพร่กระจายออกไปได้เร็วขึ้น จากการกัดกินต้นสับปะรด

ลักษณะอาการ

อาการจะเกิดกับระบบรากก่อนโดยจะไม่มี การสร้างเซลล์ส่วนปลายราก ขงังการเจริญเติบโตและรากจะไม่ทำงานเซลล์จะตาย ซึ่งต่อมาเนื้อเยื่อส่วนรากจะ เน่า แล้ว สับปะรดจะแสดงอาการให้เห็นทางส่วนปลายใบ คือ ใบจะอ่อนนิ่ม มีสีเขียวอ่อนและสี เหลืองอ่อน ปลาย ใบแห้งเป็นสีน้ำตาลจนถึงสีแดงลามสู่โคนใบ ใบคู่ลง แผ่นใบไม่ตั้งขึ้น เหมือนใบปกติ ต่อมาต้นจะเหี่ยวและแห้งราก ลั่นกุด ถอนต้นง่ายเริ่มทำลายตั้งแต่ปลูกลง จนถึงเก็บเกี่ยว ถ้าเกิดในสภาพแห้งแล้งที่รุนแรงจะเป็นปัจจัยเสริม ทำให้การระบาดของโรครุนแรงขึ้น ต้นที่เป็นโรคจะแสดงอาการเหี่ยว โดยที่ต้นข้างๆยังสดอยู่ จะเป็น กลุ่มๆหรือ กระจัดกรขยายทั้งแปลง ถ้าโรคติดมากับหน่อพันธุ์การเกิดโรคจะกระจายทั่ว ทั้งแปลง แต่ถ้ามีการระบาดจากแปลง ข้างเคียงจะเริ่มเหี่ยวจากแถวข้างๆ แปลงก่อน

ลักษณะอาการของโรคเหี่ยวสับปะรด

การป้องกันและกำจัด

1. เตรียมแปลงปลูกสับปะรด โดยการไถพรวนดินให้ดี พร้อมทั้งกำจัดวัชพืช ค้างปีให้เรียบร้อย หว่านปูนขาวปรับปรุงดินและให้ปุ๋ย รองพื้นเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ เกษตรกรควรมีการสลับการปลูกสับปะรดและมันสำปะหลัง เพื่อลดการระบาดของโรค
2. กำจัดวัชพืชข้างเคียงเพื่อทำลายพืชอาศัยซึ่งเพลี้ยแป้งใช้เป็นแหล่งอาหาร
3. อุปกรณ์ เครื่องมือ รถแทรกเตอร์ ฯลฯ จำเป็นต้องทำความสะอาดและ ตรวจสอบการปนเปื้อนติดมาของเพลี้ยแป้ง
4. คัดเลือกจุกหน่อพันธุ์ที่มาจากแปลงที่ไม่มีโรค หรือมาจากแปลงที่มีการ ควบคุมป้องกันกำจัดโรคเหี่ยว
5. จุกหน่อพันธุ์ก่อนปลูกด้วยไดอะซินอน
6. เมื่อพบการระบาดของเชื้อไดอะซินอน 60% EC 20-30 มล. ผสมน้ำ 20 ลิตร หรือคาร์บาริล (carbaryl) 85% WP 20-30 มล. ผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดบริเวณจุดเป็นโรคเพื่อกำจัดเพลี้ยและมด
7. ไม่ควรถอนต้นเป็นโรคออก ให้ใช้วิธีการตัดใบที่ เป็นโรคนำไปเผา หลังจากนั้นฉีดพ่นปุ๋ยทางใบผสมแคลเซียมโบรอนจะทำให้ต้นฟื้นตัวสามารถให้ผลผลิต ได้ระดับหนึ่ง

หากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอบางปะกง

ตำบลท่าสะอ้าน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24130 โทร./แฟกซ์ 038-530143 e-mail: chs_bangpakong@doae.go.th

ข่าวเตือนภัย

สำนักงานเกษตรอำเภอบางปะกง

ประจำเดือน ธันวาคม 2565 ฉบับที่ 8/66

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล (Brown Plant hopper)

ลักษณะการทำลาย

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยทำลายข้าวโดยการดูดกินน้ำเลี้ยงจากเซลล์ท่อน้ำท่ออาหารบริเวณโคนข้าวระดับเหนือผิวน้ำ ทำให้ต้นข้าวมีอาการใบเหลืองแห้ง ลักษณะคล้ายถูกน้ำร้อนลวกแห้งตายเป็นหย่อมๆ เรียกอการไหม้ (hopper burn) โดยทั่วไป พบอาการไหม้ในระยะข้าวแตกกอถึงระยะออกรวง ซึ่งตรงกับช่วงรุ่นที่ 2-3 ของกระโดดสีน้ำตาล นาข้าวที่ขาดน้ำตัวอ่อนจะลงมาอยู่บริเวณโคนกอข้าวหรือบนพื้นดินที่แฉะมีความชื้น นอกจากนี้เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลยังเป็นพาหะนำเชื้อไวรัสโรคใบหงิก (rice ragged stunt) และเชื้อไวรัสโรคเขียวเตี้ย (rice grassy stunt) มาสู่ต้นข้าว

ข้อปฏิบัติเพื่อลดความเสียหายจากการระบาด

1. ไม่ซังน้ำในแปลงนาตลอดเวลา ควรปล่อยให้ระดับน้ำมีพอดินเปียก เพื่อให้สภาพนิเวศในแปลงนาไม่เหมาะสมต่อการขยายประชากรเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
2. หมั่นสำรวจแปลงนาอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง สุ่มนับแมลงที่โคนต้นข้าว โดยเดินเป็นแนวทางทแยงมุม 20 จุดต่อกระทรงนา ตูสดส่วนของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลตัวเต็มวัยต่อจำนวนศัตรูธรรมชาติ แล้วตัดสินใจในการจัดการ
3. ใช้เชื้อราบิวเวอร์เรีย (เชื้อสด) อัตรา 1 กก. ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือเชื้อราเมตาโรเซียม (เชื้อสด) อัตรา 1 กก. ต่อน้ำ 100 ลิตร ผสมสารจับใบ ฉีดพ่นในบริเวณที่พบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และควรฉีดพ่นในเวลาเย็น
4. การใช้สารเคมี ระยะก่อนข้าวตั้งท้องถึงออกรวง เมื่อพบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล วัยที่ 1-2 มากกว่า 1 ตัว/ต้น ให้ใช้ บูโฟเฟนติน หรืออีโทเฟนพรอกซ์ หรือไอโซโปรคาร์บ ตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากหรือปรึกษาเจ้าหน้าที่ระยะตั้งท้องถึงออกรวง เมื่อพบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลจำนวน 10 ตัว/กอหรือ 1 ตัว/ต้น ใช้สารไดโนทีฟูเริน หรือไพมีโทรีซิน ตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากหรือปรึกษาเจ้าหน้าที่
5. ในระยะข้าวใกล้เก็บเกี่ยว ติดตั้งเครื่องดูดแมลงล่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ตั้งแต่เวลา 18.00 น.- 21.00 น. เพื่อกำจัดตัวแก่หรือกับดักกวาดเหลืองล่อทำลายเพื่อลดจำนวนของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลที่จะอพยพไปยังแปลงข้าวปลูกใหม่

หากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอบางปะกง

ตำบลท่าสะอ้าน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24130 โทร./แฟกซ์ 038-530143 e-mail: chs_bangpakong@doae.go.th